

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

98.

KURIER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 6-го Декабря — 1835 — Wilno. Piątek. 6-go Grudnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 26-го Ноября.

Высочайшая Грамата,

НАШЕМУ Чрезвычайному и Полномогному Послу при Дворѣ Его Величества Императора Австрійскаго, Дѣйствительному Тайному Советнику Татищеву.

Во все продолженіе долговременнаго пребыванія вашего при Дворѣ Его Величества Императора Австрійскаго, вы прилагали, сообразно съ волею и намѣреніями Нашими, ревностное стараніе къ поддержанію и утвержденію дружественныхъ сношеній двухъ Имперій, соединенныхъ съ давнихъ лѣтъ узамъ взаимной пріязни и согласія. Таковыя дѣйствія ваши и труды, къ пользѣ Государственной подъемлемые, всегда обращали на васъ Монаршее Наше вниманіе. Во время же пребыванія Нашего въ Теплицѣ, Мы имѣли случай удостовѣриться еще болѣе въ отличномъ и непоколебимомъ усердіи, которыми и прежде, къ удовольствію Нашему, ознаменована была ваша служба. Желая изъяснить вамъ за сѣе совершенную Нашу признательность, Мы пожаловали вамъ, въ 25-й день Сентября сего года, знаки *Ордена Святаго Апостола Андрея Первозваннаго, алмазами украшенные*. Да будутъ они новымъ свидѣтельствомъ Императорской Нашей къ вамъ милости, съ которою всегда пребываемъ вамъ благосклонны.

С.-Петербургъ.

12-го Ноября 1835 года.

Высочайшій Рескриптъ,

Данный на имя Новороссійскаго и Бессарабскаго Генералъ-Губернатора Графа *Воронцова*.

Графъ Михайло Семеновичъ!

Я прочиталъ съ удовольствіемъ представленный вами краткій отчетъ по продовольствію жителей ввереннаго вамъ края за 1834 годъ, усмотрѣвъ въ немъ новое доказательство какъ вашей предусмотрительности, такъ и неуныннаго попеченія о благодѣтельности и пользахъ Государственныхъ, которыми вы всегда отличались на достохвальномъ поприщѣ вашей службы. Истинно нуждающееся обращены были къ полезнымъ работамъ, ассигнованныя суммы были не поощреніемъ праздности, но возмездіемъ за трудолюбіе, поддержавшее нравственное состояніе и пропитаніе жителей; и такимъ образомъ, соединивъ способы продовольствія съ общественною пользою и сбереженіемъ издержекъ, вы доставили Мнѣ вновь пріятный случай изъяснить вамъ за сѣи благоразумныя мѣры совершенную Мою благодарность.

Пребываю навсегда вамъ благосклонный.

На подлинныхъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

Орель,

НИКОЛАЙ.

25-го Октября 1835 года.

— Высочайшимъ Приказомъ, 7-го Ноября, назначены: Командующій 13-ю Пехотною дивизіею, Генералъ-Маіоръ *Маевскій*, Командующимъ же 4-ю Пехотною дивизіею; Командиръ 2-й бригады 11-й Пехотной дивизіи, Генералъ-Маіоръ *Соболевскій 1-й*, Командующимъ 13-ю Пехотною дивизіею; состоящій при Главномъ Штабѣ Дѣйствующей Арміи, Ге-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Санкт-Петербург, dnia 26 Listopada.

Najwyższy Dyplom,

NASZEMU Nadzwyczajnemu i Pełnomocnemu Posłowi przy Dworze Najjaśniejszego Cesarza Austriackiego, Rzeczywistemu Radcy Tajnemu Taty-szczewu.

Przez cały ciąg długiego przebywania waszego przy Dworze Najjaśniejszego Cesarza Austriackiego, dokładaliście, zgodnie z wolą i zamiarami Naszemi, gorliwego starania do utrzymania i utwierdzenia przyjacielskich związków dwóch Państw, połączonych od czasów najdawniejszych węzłami wzajemnej przyjaźni i zgody. Takie czynności wasze i trudy, ku dobru Państwa podejmowane, zawsze zwracały na was MONARSZE NASZE względy. W czasie zaś przebywania NASZEGO w Cieplicach, mieliśmy okoliczność przekonać się jeszcze więcej o odznaczającej się i niezachwianej gorliwości, jaką i przedtém, ku NASZEMU zadowoleniu, odznaczioną była wasza służba. Pragnąc okazać wam za to zupełną Naszą wdzięczność, udarowaliśmy was, dnia 25go Września tego roku, znakami *Orderu Świętego Jędrzeja Apostoła pierwszego wezwania, brylantami ozdobionego*. Niech one będą nowym dowodem CESARSKIEJ NASZEJ ku wam łaski, z którą zostajemy ku wam przychylni.

St. Petersburg.

d. 12 Listopada 1835 r.

Najwyższy Ręskrypt,

Do Nowo-Rossyjskiego i Bessarabskiego Jenerał-Gubernatora Hrabi *Woroncowa*.

Hrabio Michał Symeonowicz!

Przeczytałem z zadowoleniem przedstawione przez was krótkie sprawozdanie o opatrzeniu żywnością mieszkańców powierzonego wam kraju z 1834go roku. Dostrzegłszy w niem nowy dowód równie waszej prze-zorności, jako i niezmordowanej pieczołowitości o dobro ludzkości i pożytki Państwa, któremi zawszeście się odznaczali w pełnym chwały zawodzie waszej służby. Prawdziwie cierpiący niedostatek użyci byli do pożytecznych robót, assignowane były summy nie ku zachęceniu próżniactwa, ale ku wynagrodzeniu pracowitości, która utrzymywała stan obyczajowy i przeżywanie mieszkańców; i przez taki sposób, połączwszy zasoby wyżywienia z powszechnym pożytkiem i oszczędzeniem wydatków, podaliście Mi nową okoliczność do wyrażenia wam za te roztropne środki zupełnej MeJ wdzięczności.

Zostaję na zawsze ku wam przychylnym.

Na autentykach podpisano Własną Jego Cesar-

SAJEX Mości ręką:

Орелъ.

НИКОЛАЙ.

d. 25 Października 1835 r.

— Przez Najwyższy rozkaz 7go Listopada naznaczeni: Dowódca 13tej dywizyi pieszey, Jenerał-Major *Majewski*, Dowódca 4tej dywizyi pieszey; Dowódca 2giej brygady, 1tej dywizyi pieszey Jenerał-Major *Sobolewski 1szy*, Dowódca 13tej dywizyi pieszey; zostający przy Głównym Sztabie czynney armii, Jenerał-Major *Obruczew 2gi*, Dowódca 2giej brygady 1tej dywizyi pie-

нераль-Майоръ *Обручевъ 2-й*, Командиромъ 2-й бригады 11-й Пѣхотной дивизіи. Исключены изъ списка умершіе: Начальникъ 4-й Пѣхотной дивизіи, Генераль-Лейтенантъ *Савгинъ*, и Начальникъ Главнаго Инженернаго Училища, Генераль-Майоръ *Христіани*. (Р. И.)

— Высочайшимъ указомъ, даннымъ Правительствующему Сенату (въ Царскомъ Селѣ) Ноября 1-го числа: „Числившійся при Герольдіи, бывшій Герольдмейстеръ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Антонъ *Криденеръ*, согласно прошенію его, уволенъ вовсе отъ службы, со Всемилостивѣйшимъ Повелѣніемъ: на основаніи продолженія Свода Устава о пенсіяхъ и единовременныхъ пособіяхъ ст. 1416 и дополненія къ ст. 1403, производить ему въ пенсію по *три тысячи рублей* въ годъ изъ Государственнаго Казначейства, со дня прекращенія производства ему жалованья во время состоянія при Герольдіи.“

— Высочайшими указами, данными Правительствующему Сенату Ноября 5-го числа: „Председателемъ Аудиторіата Штаба Черноморскаго флота и Портовъ Повелѣно быть состоящему по особымъ порученіямъ при Главномъ Командирѣ Черноморскаго флота и Портовъ, Чиновнику 5-го класса *Богдановицу*, съ оставленіемъ при немъ нынѣ получаемаго жалованья, по *двѣ тысячи рублей* въ годъ и съ назначеніемъ ему прочаго содержанія, знанію Предсѣдателя того Аудиторіата штатомъ присвоеннаго, а Члену Попечительнаго Комитета о Колонистахъ Южнаго края Россіи, Коллежскому Совѣтнику *Фадееву*, согласно представленію Министра Внутреннихъ Дѣлъ, Всемилостивѣйше повелѣно быть Главнымъ Попечителемъ Калмыцкаго народа и Предсѣдателемъ Совѣта Калмыцкаго управленія.“

— Высочайшимъ указомъ Правительствующему Сенату даннымъ Ноября 6-го числа: „Вышедшему Профессору Императорскаго Московскаго Университета, Статскому Совѣтнику *Щепкину*, Повелѣно быть стороннимъ Цензоромъ въ Московскомъ Ценсурномъ Комитетѣ, съ сохраненіемъ пенсіона, получаемаго имъ нынѣ за службу по учебному вѣдомству, и указомъ (въ С. Петербургѣ) Ноября 8-го числа: „Состоящій за Оверъ-Прокурорскимъ столомъ въ 3-мъ Отдѣленіи 5-го Департамента Правительствующаго Сената, въ званіи Камергера, Коллежскій Совѣтникъ Князь Юрій *Долгоруковъ*, уволенъ по прошенію его вовсе отъ службы, со Всемилостивѣйшимъ пожалованіемъ, на основаніи Свода Законовъ т. 3 учр. ст. 664, въ Статскіе Совѣтники, и съ дозволеніемъ ему носить въ отставку Придворный вице-мундиръ по положенію.“

— Высочайшимъ указомъ даннымъ Правительствующему Сенату (въ С. Петербургѣ), Ноября 8-го числа, по засвидѣтельствованію Московскаго Военнаго Генераль-Губернатора объ отлично-усердной службѣ и трудахъ Сенатора, Тайнаго Совѣтника, Князя *Оболенскаго*, во время бытности его Московскимъ Совѣстнымъ Судьею, Всемилостивѣйше пожаловано ему въ вѣчное и потомственное владѣніе *три тысячи десятинъ земли*.

— Государю Императору благоугодно было въ 29-й день минувшаго Октября Высочайше утвердить избранныхъ Волынскимъ Дворянствомъ на текущее трехлѣтіе, въ званіе Почетныхъ Попечителей Гимназій: Житомирской—бывшаго Луцкаго уѣзда Предводителя Дворянства *Подгороденскаго* и Клеванской Депутата Волынскаго Дворянскаго Собранія *Прушинскаго*.

— Государь Императоръ, по всеподданнѣйшему докладу Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, въ 6-й день сего Ноября Высочайше соизволилъ утвердить, состоящаго въ званіи Экстра-Ординарнаго Профессора при С. Петербургскомъ Университетѣ, *Куторгу*, Цензоромъ въ здѣшнемъ Ценсурномъ Комитетѣ.

— По Высочайшему Его Императорскаго Величества повелѣнію, назначено воздвигнуть монументы на главнѣйшихъ поляхъ сраженія вѣчно достопамятнаго 1812 года; для проектовъ же рисункамъ оныхъ открытъ всѣмъ Россійскимъ художникамъ конкурсъ.

Въ слѣдствіе таковой Монаршей Воли, Министръ Финансовъ, на котораго Высочайше возложено исполненіе оной, объявляетъ, не угодно ли Гг. Художникамъ, желающимъ участвовать въ семъ Конкурсѣ, доставить къ нему планы, фасады, и буде нужно профили и описанія проектируемыхъ памятниковъ, на слѣдующемъ основаніи:

1) Памятники сіи въ главныхъ частяхъ должны быть чугунные и будучи назначены для долгаго существованія, требуютъ простоты, безъ мѣлочныхъ и непрочныхъ украшеній, съ избѣжаніемъ фигуръ, (кои могутъ потерпѣть отъ ржавчины), величины значительной, но не такой огромности, чтобы не могли быть отлиты изъ чугуна, или подлежали бы сдѣл-

шею. Выкresлаюся зъ Контролли zmarli: Naczelnik 4tej dywizyi pieszezy Jenerał-Porucznik *Swieczin*, i Naczelnik Główney Szkoły Inżynierów, Jenerał-Major *Christiani*. (R. I.)

— Przez NAYWYŻSZY ukaz, dany Rządzącemu Senatowi (w Carskim-Siele) 1go Listopada: „Liczący się w Heroldyi były Heroldmeyster Rzeczywisty Radca Stanu Antoni *Krüdener*, na własną prośbę zupełnie uwolniony ze służby, z Nayłaskawszym rozkazem: na podstawie dalszego ciągu Połączenia Ustaw o pensjach i jednorazowych pomocach art. 1416 i dopełnienia do art. 1403, wydawać mu pensyi po *trzy tysiące rubli* na rok z Podskarbstwa Państwa, od dnia zaprzestania wypłaty jemu gaży, podczas zostawania przy Heroldyi.“

— Przez NAYWYŻSZE ukazy, dane Rządzącemu Senatowi d. 5go Listopada: „Prezydentem Audytoryatu Sztabu Czarnomorskiej Floty i Portów, rozkazano być zostającemu do szczególnych poleceń przy Głównym Dowódcy Czarnomorskiej Floty i portów, Urzędnikowi 5tej klasy *Bohdanowiczowi*, z zostawieniem mu teraz pobieranej przezeń płacy po *dwa tysiące rubli* na rok, z wyznaczeniem mu dalszego utrzymania się, dla urzędu Prezidenta tego Audytoryatu etatem przeznaczanego, a Członkowi Opiekunczego Komitetu o kolonistach południowego kraju Rosyi, Radcy Kollegialnemu *Fadiejewu*, zgodnie z przedstawieniem Ministra Spraw Wewnętrznych, Nayłaskawiey rozkazano być Głównym Opiekunem Kałmuckiego narodu i Prezydentem Rady Zarządu Kałmuków.“

— Przez NAYWYŻSZY ukaz, dany Rządzącemu Senatowi d. 6go Listopada: „Byłemu Professorowi CESARSKIEGO Moskiewskiego Uniwersytetu, Radcy Stanu *Szczepkinowi*, rozkazano być ubocznym Cenzorem w Moskiewskim Cenzurnym Komitecie, z zachowaniem pensyi, pobieranej przezeń teraz za służbę w zarządzie naukowym, — i przez ukaz (w St. Petersburgu) d. 8 Listopada: „Znający się za Ober Prokurorskim stołem w 5-cim Oddziale 5-go Departamentu Rządzącego Senatu Kameralher, Radca Kollegialny Xiążę Jerzy *Dolhorukow*, na własną prośbę zupełnie uwolniony ze służby, z Nayłaskawszym wyniesieniem, na podstawie Połączenia Praw T. III Urzadz. art. 664 na Radcę Stanu, z dozwoleńiem nosić mu w odstawce wice-mundur Dworu podług postanowienia.“

— Przez NAYWYŻSZY ukaz, dany Rządzącemu Senatowi (w St. Petersburgu) d. 8go Listopada, po zaświadczeniu Moskiewskiego Wojennego Jenerał-Gubernatora o odznaczającej się i gorliwej służbie i pracach Senatora, Taynego Radcy, Xięcia *Obolenskiego*, podczas bytności jego Moskiewskim Sędzią Sumniennym, Nayłaskawiey nadano mu na wieczne i potomne posiadanie *trzy tysiące dziesięcin ziemi*.

— CESARZOWI JEGOMOŚCI podobało się dnia 29 przeszłego Października, NAYWYŻEY utwierdzić wybranych przez Dworzanstwo Wołyńskie na bieżące trzylecie, na urząd Honorowych Kuratorów Gimnazyi: Żytomierskiego, byłego Łuckiego Marszałka Dworzanstwa *Podhorońskiego* i Klewanskiego, Deputata Wołyńskiego Dworzanckiego Zgromadzenia *Pruszyńskiego*.

— CESARZ JEGOMOŚĆ, po najpoddanniejszém przełożeniu P. Ministra Narodowego Oświecenia, w dniu 6 ter. Listopada, NAYWYŻEY utwierdzić raczył będącego w stopniu Nadzwyczajnego Professora przy Uniwersytecie St. Petersburgskim *Kutorhę*, Cenzorem w tuleyszym Komitecie Cenzury.

— Za NAYWYŻSZYM Jego CESARSKIEY MOŚCI rozkazem, postanowiono wznieść pomniki na znakomitszych polach bitwy wiecznie pamiętnego 1812go roku; a na projekta do rysunków ich, ogłosić dla wszystkich Rosyjskich Artystów konkurs.

Na skutek tej MONARSZEY woli, Minister Skarbu, na którego NAYWYŻEY włożono jej wypełnienie, ogłasza, azali nie raczą PP. Artysci, życzący uczestniczyć w tym konkursie, przesyłać do niego plany, fasady, i jeśli potrzeba będzie, profile i opisanie projektowanych pomników, na podstawie następującej:

1) Pomniki te w główniejszych częściach powinny być żelazne, a będąc przeznaczonemi do długiej trwałości, wymagają prostoty, bez drobnych i nie trwałych ozdób z unikaniem figur (które mogą się zepsuć od rdzy), wielkości znacznej, lecz nie takiej, ażeby nie mogły być odlane z żelaza, albowy czyniły trudność w podjęciu ich na miejscach. Zresztą rysunki mogą

комъ трудному поднятію на мѣстахъ. Впрочемъ рисунки могутъ быть тройкой величины: меньшей, средней, и большой, съ назначеніемъ на оныхъ какъ масштаба, такъ и человѣческой фигуры въ 2½ аршина по масштабу.

2) При каждомъ монументѣ полагается выстроить небольшой домикъ для жительства инвалида, съ дворомъ и садомъ.

3) Ограды, для большей прочности, если таковыя будутъ предположены, могутъ быть желѣзные.

4) Какъ на мѣстахъ, гдѣ будутъ сооруженные монументы, едва ли можно найти большіе куски гранита или другихъ камней, то сей матеріалъ и не можетъ входить въ проекты памятниковъ.

5) На монументахъ большой величины могутъ быть предположены украшенія бронзовыя.

6) Окончательный срокъ доставленія проектовъ назначается къ 1-му Мая будущаго 1836 года.

— Богуславскаго уѣзда селенія Медвина, помѣщичья Графиня *Браницкой*, крестьянскій сынъ *Макаръ Руденко*, отданный за семь лѣтъ до сего времени въ рекруты, бывшій изъ Московскаго пѣхотнаго полка и явивъ къ отцу своему, объявилъ ему, что переходить съ командою въ Кіевъ въ караулъ; но отецъ его, крестьянинъ *Алексій Руденко*, замѣтивъ изъ разговоровъ сына своего лживость показанія, немедленно представилъ его въ Земскій Судъ, который отправилъ дезертера по принадлежности. Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ доводилъ объ этомъ до свѣдѣнія Комитета Гг. Министровъ, по положенію коего 29 минувшаго Октября Его Императорское Величество Высочайше повелѣть соизволило: крестьянина *Руденка*, за представленіе сына своего, бѣжавшаго изъ полка, наградить серебряною на Аннинской лентѣ медалью, съ надписью: за усердіе, для поощренія въ подвигѣ, и о похвальномъ его поступкѣ публиковать въ Вѣдомостяхъ. (Спб. В.)

Одесса, 8-го Ноября.

Пароходъ *Нева*, объ участіи котораго мы начинали беспокоиться, прибылъ вчера, въ 8½ часовъ утра, изъ Константинополя, съ 8-ю пассажирами, товарами и монетою. Пароходъ этотъ вышелъ изъ Константинополя 25-го Октября въ полдень, при прекрасной погодѣ; но чрезъ нѣсколько времени вѣтеръ сдѣлался противнымъ, и 27-го числа пароходъ захваченъ былъ, въ 10-ти миляхъ отъ Фидониси, ужасною бурей, свирѣпствовавшей въ то время и здѣсь, съ которою онъ долженъ былъ бороться въ теченіе трехъ дней, не подальше отъ этого острова. 29-го, въ полночь пароходъ былъ въ 30 миляхъ отъ Сулинскаго гирла; и шкиперъ *Роджерсъ*, не имѣвши возможности достигнуть Одесскаго порта, по недостатку въ углѣ и по значительному поврежденію, оказавшемуся въ машинѣ, рѣшился, остановиться на время въ Сулинскомъ гирлѣ, въ которое и вошелъ 30-го числа, въ 8 часовъ утра. Пробывши тамъ до 4-го Ноября и взявши запасъ дровъ, онъ вышелъ оттуда, но еще разъ долженъ былъ останавливаться, по поврежденію въ машинѣ, между Балабаномъ и Аккерманомъ, откуда уже отправился въ Одессу 6-го числа, въ 10-ть часовъ вечера. По необходимости произвести нѣкоторыя починки на этомъ пароходѣ, онъ выведенъ будетъ изъ употребленія и рейсы его на время прекратятся.

— Изъ писемъ, полученныхъ съ пароходомъ *Нева* мы узнали, что Турецкая эскадра отплыла изъ Константинополя 15 (27) Октября вечеромъ и что чума продолжается еще въ этой столицѣ. Князь *Милошъ* выѣхалъ оттуда 16-го (28) того же мѣсяца.

— Мы получили слѣдующія извѣстія изъ Константинополя отъ 6-го Ноября н. ст.:

Многія перемѣны сдѣланы въ управленіи, по отъѣздѣ Великаго Адмирала. Казначейство уничтожено и соединено съ управленіемъ монетнаго двора, котораго Начальникъ будетъ впредь именоваться *Царпанъ-Хана-Тейтердаръ-Эмини*. Пороховые заводы будутъ управляемы исключительно Турецкимъ Чиновникомъ, а изъ Армянъ будутъ при оныхъ только простые рабочіе.

— Устроеніе дорогъ продолжается съ большою дѣятельностію: изъ Топкани въ Кучукъ Чекмедже или Понте-Пикколо проведена прекрасная дорога, она поручена прибывшему изъ Россіи Французскому Инженеру *Шатилону*. Теперь работаютъ надъ дорогою изъ Скутари въ Исмидъ.

— Кажется, что нынѣшнюю зимою весь дипломатическій Корпусъ перейдетъ съ дачъ въ Перу, и что Посланники, которыхъ дома сгорѣли, будутъ тамъ имѣть помѣщенія. (О. В.)

быдъ тройкаеи величины: mnieyszej, średniej i większej, z położeniem na nich jak skali, tak równie i figury człowieka na 2½ arszyny podług skali.

2) Przy każdymъ monumencie zamierza się wybudować domek z dziedzińcem i ogrodem na mieszkanie Inwalida.

3) Ogrodzenia dla większej trwałości, jeśli te będą projektowane, mogą być żelazne.

4) Ponieważ na miejscach, gdzie mają być wznoszone pomniki, prawie nie można znaleźć wielkich sztuk granitu lub innych kamieni, zatem materiał ten nie może wchodzić do projektów monumentu.

5) Na monumentach znaczney wielkości, mogą być projektowane ozdoby z brązu.

6) Ostateczny termin podania projektów naznacza się do 1go Maja następującego 1836 roku.

— Powiatu Bohusławskiego, wsi Medwina, Obywatelki Hrabiny *Branickiej*, syn włościański *Makary Rudenka*, oddany przed siedmią laty w rekruty, uciekł z Moskiewskiego półku pieszego, i przybywszy do oycyca swojego oświadczył mu, że przechodzi z komendą do Kiowa na straż; lecz oyciec jego włościanin *Alexy Rudenka*, postrzegłszy z rozmowy swojego syna fałszywe powiędzenie, niezwłocznie przedstawił go do Sądu Ziemskiego, który dezertera odesłał, gdzie należało. P. Minister Spraw Wewnętrznych podawał to do wiadomości Komitetu PP. Ministrów, po nastąpieniu postanowieniu, którego, dnia 29go przeszłego Października Jego Cesarska Mość NAWYŻEJ rozkazać raczył: włościanina *Rudenka*, za dostawienie swego syna, zbiegłego z półku, nagrodzić srebrenym medalem na wstędze Św. Anny z napisem: *za gorliwość*, dla noszenia w pętelce, i o chwalebnyim jego postępku ogłosić przez gazety. (G. S. P.)

Одесса, дня 8 Listopada.

Пароход *Newa*, о losie którego zaczynaliśmy już troszczyć się, przybył wczora o pół do 9tej rano z Konstantynopola, z 8 passażerami, towarami i monetą. Paroход ten wypłynął z Konstantynopola 25 Października o południu, wśród piękney pogody; lecz ponieważ w czasie wiatr wszczął się przeciwny, i dnia 27go parоход był zachwycony o 10 mil od Fidonisy, straszną burzą, która i tu w tymże czasie przypadła, z którą musiał walczyć przez trzy dni nie daleko tej wyspy. Dnia 29 o północy, parоход był o 30 mil od Sulińskiego uścia, a szyper *Rodgers*, nie mogąc dostać się do portu Odesskiego, dla niedostatku węgla i znacznego zepsucia, które się pokazało w maszynie, postanowił pozostać na czas w Sulińskim uściu, do którego wpłynął dnia 30 o godzinie 8mej rano. Zabawiwszy tam do 4go Listopada i przysposobiwszy zapas drow, wypłynął ztamtąd, lecz jeszcze raz musiał zatrzymać się, z przyczyny uszkodzenia w maszynie między Bałabanem i Akkermanem, zkąd już dnia 6go udał się do Odessy o godzinie 10tej wieczorem. Dla koniecznej potrzebney naprawy tego parоходу, wyjętym on będzie ze stanu praktyki, i jego podróże na czas ustaną.

— Z listów, otrzymanych z parоходом *Newa*, dowiedzieliśmy się, że Turecka eskadra wypłynęła z Konstantynopola 15 (27) Października wieczorem, i że zaraz morowa grassuje jeszcze w tej stolicy. Xiążę *Miłosz* wyjechał ztamtąd dnia 16 (28) tegoż mjesiaca.

— Otrzymaliśmy następujące wiadomości z Konstantynopola pod d. 6tym Listopada n. s.:

Znaczne zaszyły przemiany w zarządzie po odjeździe Wielkiego Admirała. Podskarbstwo zniesione i połączone z zarządem mennicy, którego naczelnikiem nadal będzie mianowany *Carap-Chana-Tefterdar-Emini*. Fabryki prochu będą zarządzane wyłącznie przez Tureckiego urzędnika, a z Ormian będą tylko przy nich robotnicy.

— Urządzanie dróg odbywa się z wielką czynnością: z Topkapi do Kuczuk Czekmedże, czyli Ponte-Pikolo, zrobiona przewyborna droga, urządzenie której poruczono przybytemu z Rossyi Francuzkiemu Inżynierowi *Chatillonowi*. Teraz pracują nad drogą ze Skutari do Ismid.

— Zdaje się, że terazniejszey zimy cały dyplomatyczny Korpus przejedzie z mieszkań, położonych na Pera, i że Posłowie, których domy spaliły się, będą tam mieli swe pomieszczenie. (G. O.)

ИНОСТРАННЫЕ ИЗВѢСТІЯ.

Г Е Р М А Н І Я.

Франкфуртъ, 30-го Ноября.

Journal de Francfort содержитъ извѣстіе, что Король Баварскій можетъ быть посѣтить Стамбуль; а также, что Король Сардинскій прибылъ въ Генуу, какъ говорить, для ускоренія вооруженія своего флота. (D. P.) — Баронъ Барантъ Французскій Посланникъ при Императорско-Россійскомъ Дворѣ вчера сюда прибылъ.

— Увѣряютъ, что для Донъ-Карлоса произведенъ заемъ 25 миллионъ фр.; на сію сумму наиболѣе подписались въ Италіи, для подкрѣпленія дѣйствій Донъ-Карлоса, остановившихся единственно только по недостатку денегъ. Въ условіяхъ сего займа будтобы сказано, что Донъ-Карлосъ не прежде обязанъ уплатить оный, какъ по пріобрѣтеніи престола. (G. C.)

А в с т р і я.

Пресбургъ, 10-го Ноября.

Извѣстно, что Сѣверная Венгрія населена Славянами, говорящими по Славянски, и что въ Южной Венгрії обитаютъ природные Венгерцы, говорящіе на Маджарскомъ (Венгерскомъ) языкѣ. Посему дабы ни тѣмъ ни другимъ не навязывать языка другой стороны, существовало донинѣ обыкновеніе, производить всѣ судебныя, правительственныя и сеймовыя дѣла, во всей Венгрії, на третьемъ языкѣ: Латинскомъ. Но какъ Венгерская литература въ послѣднія времена большіе сдѣлала успѣхи: то стало болѣе и болѣе обнаруживаться желаніе, дабы Маджарскій языкъ занялъ отнынѣ мѣсто Латинскаго, во всей Венгрії, а особливо въ законодательствѣ, администраціи и судопроизводствѣ. Съ немалымъ сопротивленіемъ Славянъ, на Сеймѣ въ 1833 году, успѣли Государственные Представители въ томъ, что по сему предмету опредѣлено подать прошеніе къ Его Величеству. Нынѣ объявлена здѣсь Высочайшая резолюція, отъ 5-го ч. Октября с. г., въ которой Его Императорское Величество на всеподданнѣйшее предложеніе Чиновъ изволилъ объявить, что сообразно прежнимъ резолюціямъ 1792 и 1793, а также и 1805 годовъ, распространеніе Венгерскаго языка въ Государствѣ, должно быть поддерживаемо всѣми средствами и что Его Величество разрѣшаетъ, дабы статьи узаконеній донинѣ писанныя только на Латинскомъ языкѣ, были объявляемы вмѣстѣ съ Венгерскимъ текстомъ. При томъ предварено, чтобы въ случаѣ сомнѣнія, держаться Латинскаго текста. (G. C.)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 27-го Ноября.

Духовенство и Университетъ въ Кембриджѣ, имѣли собраніе, на которомъ опредѣлили собирать пожертвованія въ пользу бѣднаго Ирландскаго духовенства.

— Г. Франсисъ Бурдетъ, письменно созвалъ общество въ Брукъ, дабы оно изъ числа своихъ Членовъ исключило О'Коннелла, который послѣ безстыдныхъ оскорбленій, причиненныхъ Герцогу Кумберландскому, Князю Веллингтону и Г. Рафаэлю, въ немъ одномъ благородномъ обществѣ терпимъ быть не можетъ.

— *Morning-Chronicle* сообщаетъ, что еще ничего не опредѣлено на щетъ новаго торговаго трактата между Великобританією и Португалією. Португальское Правительство уведомило только, что по причинѣ окончанія въ Январѣ настоящаго трактата, оно согласно вступить съ Англією въ новые торговые договоры. Еще неизвѣстны условія, на которыхъ Англійское Правительство пожелаетъ договориваться. Кажется, что заключеніе новаго трактата прежде не послѣдуетъ, пока Португальскіе Чины не составятъ новаго тарифа. Впрочемъ основанія онаго будутъ предложены Правительствами, а не соединенною Коммиссією Англійскихъ и Португальскихъ купцовъ, и переговоры вѣроятно будутъ продолжительны.

— Лиссабонская Придворная газета отъ 14-го ч. с. м., напечатала Декретъ Королевы Донны-Маріи отъ 13-го ч., въ коемъ сказано, что Королева не соизволяетъ на отставку, которой просятъ Маршалъ Сальданья и его товарищи Министры, а также Князь Терсеира, Главный Начальникъ арміи; но надѣется, полагаясь на ихъ характеръ, что они и впредь будутъ служить съ тѣмъ же усердіемъ, какъ и доселѣ. — Маршалъ Сальданья, копію сего постановленія тотъ часъ препроводилъ Князю Терсеирѣ, дабы онъ остался на своемъ мѣстѣ; не смотря на то по новѣйшимъ письмамъ изъ Лиссабона извѣстно, что перемѣна министерства воспослѣдовала. Фрегатъ *Stag*, оставившій Лиссабонъ 20-го ч. с. м., доставилъ слѣдующія извѣстія: Хозе Хорхе Луреира, Начальникъ Главнаго Штаба Князя Терсеиры, назначенъ военнымъ Министромъ. Баронъ Са-де-Брандеира Мор-

WIAOMOŚCI ZAGRANICZNE.

N I Е М С К І Я.

Frankfort, dnia 30 Listopada.

Journal de Francfort zawiera wiadomość, że Król Bawarski odwiedzi może Stambuł; nie mniej, że Król Sardynski przybył do Genui, aby (jak mówią) przyspieszyć uzbrojenie floty swojej. (Dz. P.)

— Baron Barante, Posel Francuzki przy Dworze Cesarско-Rossyjskim, przybył tu dnia wczorayszego wieczorem.

— Zapewniają, że przysła do skutku pożyczka dla Don-Karlosa, wynosząca 25 milionów franków, na którą to sumę podpisano najwięcej we Włoszech, a to dla ułatwienia działań Don-Karlosa, dotąd jedynie przez brak pieniędzy tamowanych. W warunkach tej pożyczki ma być powiedziano, że Don-Karlos dopiero po odzyskaniu tronu do jej zwrotu jest obowiązany. (G. C.)

А У С Т Р І Я.

Presburg, dnia 10 Listopada.

Wiadomo, iż Węgry Północne zamieszkane są przez Sławian, mówiących po Słowacku, i że Węgry Południowe zamieszkują prawdziwi Węgrzyni, mówiący językiem Madziarskim (Węgierskim). Aby żadnej stronie nie narzucać języka drugiej, utrzymywał się dotąd zwyczaj, aby wszystkie czynności urzędowe, sądowe i seymowe odbywały się w całych Węgrzech w trzecim języku: po Łacinie. Gdy jednak literatura Madziarska w ostatnich czasach znaczne postępy uczyniła, zaczęto się coraz głośniej objawiać życzenie, aby język Madziarski zajął odtąd miejsce łacińskiego w całych Węgrzech, a mianowicie w prawodawstwie, administracji i sądownictwie. Z niemałym oporem Słowian, udało się reprezentantom kraju, na Seymie w roku 1833cim, przywieść do skutku, iż uchwalono w tej mierze petycją do Najjaśniejszego Pana. Teraz ogłoszono tu najwyższą rezolucją, datowaną w Wiedniu dnia 5go Października r. b., w której Jego Cesarско - Królewska Mość na nayuniżeńsze przełożenie Stanów, oświadczyć raczył, że stosownie do dawniejszych rezolucyji z roku 1792 i 1793, oraz 1805, rozszerzenie języka Węgierskiego w kraju wszelkimi środkami ma być wspierane, i że Najjaśniejszy Pan zezwala, aby artykuły ustaw, które dotąd jedynie w łacińskim języku pisywane były, ogłaszano odtąd obok z tekstem Węgierskim. Zarazem atoli wyraźnie zastrzeżono, iż w razie wątpliwości jedynie text łaciński ma być uważany za stanowiący. (G. C.)

WIELKA BRYTANIA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 27 Listopada.

Duchowienstwo i Uniwersytet w Cambridge odprawili zgromadzenie, i postanowili zbierać składkę na wsparcie ubogiego duchowienstwa irlandzkiego.

— Pan Francis Burdett wezwał na piśmie towarzystwo w Brook, aby z liczby Członków swoich wymazał O'Connell'a, który po bezwstydnym zniewagach na Xięcia Cumberland, Xięcia Wellington i Pana Raphael miotanych, w żadnem przyzwoitem towarzystwie nie może być cierpiany.

— *Morning-Chronicle* pisze, iż nie jeszcze nie postanowiono względem nowego traktatu handlowego między Wielką Brytanią a Portugalią. Rząd Portugalski uwiadomił tylko, iż z powodu kończącego się w Styczniu teraźniejszego traktatu, gotów jest wejść z Anglią w nowe układy względem stosunków handlowych. Niewiadome są jeszcze zasady, na których Rząd Angielski zechce się układać. Zdaje się, iż zawarcie nowego traktatu nie nastąpi pierwej, póki Stany Portugalskie nie uchwalą nowej taryfry. Wreszcie zasady w tej mierze mają być proponowane przez Rządy, nie zaś przez połączoną Kommissją kupców Angielskich i Portugalskich, a układy długo zapewne trwać będą.

— Lisbońska Gazeta Dworska z dnia 14go b. m. umieściła postanowienie Królowej Donny-Maryi z dnia 13go, w którym wyraża, iż nie przywinnie komyssji, do której się podał Marszałek Saldanha i kolledzy jego Ministrowie, oraz Xiążę Terceira, Naczelný Wódz wojska, ale że ufa w ich charakterze, iż nadal będą służyli z tą samą gorliwością, jak dotąd. Marszałek Saldanha przestał zaraz kopią, tego postanowienia do Xięcia Terceira, wzywając go, aby pozostał na swém miejscu. Wszelako najswieższe listy z Lisbony donoszą, iż zmiana Ministerium nastąpiła. Fregata *Stag*, która opuściła Lisbonę w dniu 20 b. m. przywiozła wiadomość, że Jose Jorge Leureira, Szef Sztabu głównego Xięcia Terceiry, mianowany Ministrem wojny; Baron Sa de Brandeira, Ministrem morskim; F. A. de Campos, Minisirem Skarbu; Margrabia Loulé, Ministrem Spraw Zagranicznych; a Miguel Antonio Vel-

и нужныхъ къ сему другихъ кораблей. *Eclaireur de Toulon* отъ 25 ч. с. м. увѣряетъ, что уже тамъ получено повелѣніе вооружить нѣкоторое число кораблей, назначенныхъ для наблюдений подъ командою Адмирала *Мако*. Сіи корабли будутъ снабжены съестными припасами на 6 мѣсяцевъ. Корабль *Монтебелло* предназначенъ для принятія Герцога *Орлеанскаго*, по возвращеніи его изъ Орана.

— Изъ Бреста доносятъ отъ 24 ч.: „Фрегата *Didot* и *Terpsichore* получили полный экипажъ съ повелѣніемъ, поставить свой отрядъ на военную ногу. Линійные корабли *Jena* и *Santi-Petri*, имѣющіе 90 орудій, поспѣшно вооружаются. Изъ Парижа пишутъ, что флотскіе Капитаны, *Ойсонвилль*, *Лебланкъ*, *Лаландъ* и *Галлоа*, произведены въ Контръ-Адмиралы.“

— По донесеніямъ изъ Барцеллоны отъ 24 ч., туда нетерпѣливо ожидали Генерала *Эспинозу* съ 4,500 ч. пѣхоты и 300 конницы; онъ находился того числа въ Валенціи. Если вѣрить общимъ слухамъ, то *Мина* за нѣсколько дней выйдетъ въ полѣ, и главная его квартира будетъ въ Героніи.

— Карлисты также дѣлаютъ разныя покушенія; слышно, что 2,000-ный ихъ отрядъ дошелъ до провинціи Сорія въ Аррагоніи, желая пробраться въ Кастилію. Къ угрожаемому мѣсту отправлено уже нѣсколько баталіоновъ.

— Письма изъ Сарагоссы сообщаютъ, что въ Барбастро произошли смутенія, въ слѣдствіе коихъ закрыты послѣдніе, не уничтоженные еще монастыри. (G. C.)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 4-го Ноября.

Эсадъ-Эфенди, Редакторъ газеты *Теквими Векайи*, отправился въ Тегеранъ, Чрезвычайнымъ Посланникомъ при Персидскомъ Дворѣ. 22 ч. имѣлъ онъ у Султана аудіенцію, и при семъ случаѣ получилъ знакъ отличія по званію Казіаскера Анатоліи. Изъ другихъ, принадлежащихъ къ посольству особъ, первый Секретарь *Решидъ-Эфенди* и Драгоманъ *Кемель-Эфенди* удостоены знаками Чиновниковъ четвертаго класса.

— 26 ч. прош. м., отплыла въ Дарданеллы Турецкая эскадра, состоящая изъ 6 военныхъ кораблей подъ командою *Тагиръ-Паши*. Во время отсутствія Капитана-Паши, будетъ управлять морскими дѣлами *Намикъ-Паши*.

— Тогожъ числа Князь *Милошъ* оставилъ столицу, и отправился обратно въ Сербію.

— Г. *Брантъ* Англійскій Консулъ въ Трапезунтѣ, находится нынѣ въ Стамбулѣ. Онъ недавно совершилъ путь во внутреннія части Малой Азіи и посѣтилъ Дيارбекиръ. Онъ нашелъ тамъ регулярнаго войска до 20,000 чел. подъ командою *Мегмеда-Решидъ-Паши*. Въ лагерь при Коніагъ находится 15,000 регулярнаго войска и столько же нерегулярнаго. Стараніе составить два полка Курдовъ не было успѣшно.

— Князь *Милошъ* послѣ совѣщаній съ Турецкими Министрами, получилъ только утвержденіе привилегій для Сербовъ, дарованныхъ по силѣ Адрианопольскаго трактата въ 1829 и 1830 году. *Милошъ* самъ никогда не обнаруживалъ большой приверженности къ Сербской конституціи. Совѣтники его увѣряютъ, что сіи привилегіи заключаютъ въ себѣ много хорошаго для Сербовъ, дабы по нимъ мало помалу достигать преобразованія.

— Князь *Милошъ* во время присутствія въ Перѣ, бывшій съ Россійскимъ Министромъ Г. *Бутеневымъ* въ пріязни и отличномъ уваженіи у всѣхъ дипломатовъ, когда возвратится въ Сербію, вѣрно удалитъ отъ себя Совѣтниковъ, навязывавшихъ конституцію Сербскому народу.

— Албанскія дѣла быстро приближаются къ концу и нынѣ занимаютъ только Порту по части администраціи. Большая часть жителей сей провинціи доставивъ Портѣ удостовѣреніе въ покорности, получила тотчасъ всепрощеніе; другіе въ значительномъ количествѣ также намырены послѣдовать сему примѣру. Самые упорные, будучи неоднократно разбиты войскомъ Султана, отступили въ свои пристанища и окопались. Но съ изнуренными силами вѣроятно не долго будутъ тамъ защищаться, хотя сіи мѣста отъ природы довольно укрѣплены. Увѣряютъ даже, что они вступаютъ въ переговоры съ Скордійскимъ Пашею, и что сами сдѣлали начало: ибо съ ежедневнымъ уменьшеніемъ средствъ, нужныхъ къ защитѣ, они становятся сговорчивѣе.

— На прошедшей недѣлѣ прибылъ сюда Египетскій фрегатъ *Бегера*, и доставилъ 5 милліоновъ пиастровъ дани, слѣдующей отъ *Мегмеда-Али* Султану до конца Марта сего года. На щетъ же причитаю-

Eclaireur de Toulon з дня 25 б. м. запевня, że już odebrano tam polecenie uzbrojenia pewney liczby okrętów, przeznaczonych do floty obserwacyjney pod dowództwem Admirała *Mackau*. Okręty te będą zaopatrzone w żywność na 6 miesięcy. Okręt *Montebello* jest przeznaczony na przyjęcie Xięcia *Orleńskiego*, gdy będzie powracał z Oranu.

— Piszą z Brestu pod dniem 24: „Fregaty *Didot* i *Terpsichore* otrzymały komplet ludzi okrętowych z rozkazem, aby swe załogi na stopę wojenną urządzili. Okręty liniowe *Jena* i *Santi-Petri*, mające po 90 dział, są uzbrajane z pośpiechem. Z Paryża donoszą, że Kapitanowie okrętowi: *Oysonville*, *Leblanc*, *Lalande* i *Gallois*, zostali wianowani Kont-Admirałami.“

— Według doniesień z Barcelloны, daty 24, oczekiwano tam niecierpliwie na przybycie Jenerała *Espinosa*, mającego 4500 piechoty i 300 jazdy; znajdował się on w tej chwili w Walencyi. Jeżeli można dać wiarę dosyć powszechney pogłosce, *Mina* wyrusza za dni kilka w pole, a główna jego kwatera będzie w Geronie.

— Karolisci także nie przestają czynić wszelkich usiłowań; słysząc, że 2,000ny ich oddział, posunął się aż do prowincyi Soria w Arragonii, chcąc dostać się do Kastylji. Ku mieyscu zagrożonemu posłano już kilka batalionów.

— Listy, otrzymane z Saragossy donoszą, że w Barbastro zaszyły zaburzenia, w skutku których zamknięto resztę, nie zniesionych jeszcze klasztorów. (G. C.)

ТУРЦЫЯ.

Константинуполь, дня 4 Listopada.

Essad-Effendi, Redaktor gazety *Tekwimi Wekaji*, wyjechał do Teheranu, jako nadzwyczajny Poseł przy dworze Perskim. Dnia 22 z. m. miał posłuchanie u Sultana, i przy tej sposobności otrzymał znak zaszczytny, służący dostojności jego, jako Kazyaskierowi Anatolii. Z innych osób, należących do poselstwa, pierwszy Sekretarz *Reszid-Effendi*, i Dragoman *Kemel-Effendi*, zostali ozdobieni zaszczytnymi znakami Dygnitarzy czwartego stopnia.

— Dnia 26 z. m. odpłynęła ku Dardanellom eskadra turecka, złożona z 6ciu okrętów wojennych, pod dowództwem *Tahir* Baszy. Przez czas nieobecności Kapitana Baszy, zarządzać będzie wydziałem marynarki *Namik* Basza.

— Dnia tegoż Xiąże *Miłosz* opuścił stolicę i udał się napowrót do Serwii.

— P. *Brant*, Konsul Angielski w Trapezuncie, znajduje się teraz w Stambule. Odbył niedawno podróż do wewnętrznych części Azji Mniejszej i zwiedził Djarbekir. Znalazł tam regularne wojsko w ilości 20,000 ludzi, pod dowództwem *Mehmeda-Reszid* Baszy. W obozie pod Koniah znajduje się 15,000 regularnego wojska i drugie tyle nieregularnego. Usiłowanie uorganizowania 2-eh półków Kurdów, nie poszło zupełnie pomyślnie.

— Xiąże *Miłosz* po naradach z Ministrami Tureckimi otrzymał tylko potwierdzenie przywilejów dla Serwian, traktatem Adryanopolskim w roku 1829 i 1830 zapewnionych. Sam *Miłosz* nie objawiał nigdy wielkiego przywiązania do Serbskiej konstytucyi, a Radycy jego przekonają się zapewne, że przywileje te dosyć dobrego dla Serbów zawierają, ażeby po nich powoli do reform dochodzić.

— Xiąże *Miłosz*, który przez czas pobytu swego w Pera, w ścisłej zażyłości z Rossyyskim Ministrem P. *Buteniew* zostawał, i przez wszystkich dyplomatów ze szczególnym odznaczeniem był przyjmowany, gdy powróci do kraju, oddali zapewne od boku swego radców, którzy ludowi Serbskiemu konstytucyą narzucali.

— Sprawa Albańska szybkim postępem zbliża się do końca i jest teraz dla Porty sprawą administracyjną. Wielka część mieszkańców tej prowincyi, przedstawiając swój akt podległości, otrzymała natychmiast amnestyę; inni w znacznej części mają zamiar pójść także za tym przykładem. Nayuporczywsi, pobici kilkakrotnie przez wojsko Sultana, cofnęli się do swoich stanowisk, gdzie się oszańcowali. Lecz będąc wyciężeni na siłach, nie długo zapewne na stanowiskach swoich trzymać się potrafią, jakkolwiek takowe bardzo od natury obwarowanemi być mogą. Zapewniają nawet, że już wchodzą w układy z Baszą Skodryi, i że pierwszy krok do tego sami uczynić mieli, albowiem z codziennym ubytkiem środków ku obronie służących, bardzo także w roszczeniach swoich spuszczałą z tonu.

— W zeszłym tygodniu przybyła tu fregata Egipska *Behera*, i przywiozła 5 milionów piastrów haraczu, który od *Mehmeda-Alego* należy się Sultanowi do końca Marca r. b. Co się tycze przypadający je-

щейся еще суммы, Египетскій Паша будто бы испрашивалъ отсрочки. На семь фрегатъ находилась также *Шейк-реэ-Ганумъ*, вдова по *Исмаилъ* Пашѣ, сынъ *Мегмедъ-Али*, который за нѣсколько предъ симъ лѣтъ за свое свирѣпство и грабительство живымъ сожженъ жителями Сеннаара. *Мегмедъ-Али* дозволилъ ей посѣтить отца своего *Арифъ* Бен, одного изъ первыхъ Улемовъ Турецкой Монархїи.

— *Тагиръ*-Паша, 29 Октября отплывшій изъ Стамбула въ Тунисъ, намѣренъ былъ на пути своемъ пристать въ Самосъ, и на островъ семь оставить *Гуссейнъ*-Бей, которому Султанъ поручилъ прекратить недовольствія между Самосскими жителями и тамошнимъ Губернаторомъ. (D. P.)

И т а л і я.

Неаполь, 18-го Ноября.

Въ нынѣшнемъ году все наше войско получило совершенно новое образованіе. Главнымъ Начальникомъ Военнаго Министерства Генералъ *Фарделла*. Войско, кромѣ національной гвардіи, составляетъ 50,000 чел., которое въ случаѣ войны можетъ быть доведено до 90,000, а другое до 150,000. Великимъ Адмираломъ флота, назначенъ одинъ изъ братьевъ Короля. Морскую силу составляютъ нынѣ 2 линійные корабли, 5 фрегатъ, нѣкоторое число меньшихъ судовъ, 2,000 пѣхоты и 600 матросовъ. (D. P.)

Остѣ-Индія.

Войско Лагорскаго Короля, образованное извѣстнымъ Генераломъ *Аллара*, который находится теперь во Франціи, въ отпуску, устроено по образцу арміи Наполеона, съ такими же мундирами, ружьями, патронташами, съ тою же теоріею военнаго искусства, съ такою же службою и тѣми же знаменами. — Г. *Аллара* перенесъ на берега Сетлетча полки Французской Имперіи — Гренадеровъ, Гусаровъ, Драгуновъ, пѣхоту, отборныя роты, все — даже команду Французскую. — Можно себя представить, сколько нужно было для этого терпѣнія, рѣшимости, смѣлости, прозорливости и рвенія. — Рекруты набираются изъ охотниковъ, и такъ какъ народъ тамъ воинственный, то въ охотникахъ никогда не бываетъ недостатка. — Еслибъ Король Лагорскій захотѣлъ увеличить свою армію, то можно сказать, что ему стоить только топнуть ногою — и, при помощи *Аллара*, немедленно явятся цѣлыя батальоны. — Снабженіе войска провіантомъ производится самымъ простымъ способомъ: Правительство совѣтъ не вмѣшивается въ это дѣло. — Во время войны, армію сопровождаетъ цѣлая орда купцевъ и торговцевъ, которые вьзять съ мѣста на мѣсто на свой счетъ, и торгуютъ по своей волѣ и по своимъ цѣнамъ; Начальникъ арміи не вмѣшивается въ ихъ дѣла и имѣетъ только Полицейскій надзоръ за соблюденіемъ порядка на этихъ подвижныхъ рынкахъ. — У всадниковъ есть служители, которые достаютъ фуражъ. Легкость, съ какою десяти-тысячная и даже двадцати-тысячная армія снабжается провіантомъ въ нѣсколько часовъ, немедленно по своемъ прибытіи въ страну, гдѣ, по видимому, надлежало бы опасаться умереть съ голоду, — по словамъ Генерала *Аллара*, удивительна, и войска Короля Лагорскаго могутъ такимъ образомъ предпринимать чрезвычайно дальніе марши, углубляясь въ страны совершенно неизвѣстныя. Войска *Рундшидъ-Синга* не носятъ Французскихъ киверовъ, а турбаны; длинныя волосы бѣгаютъ перевиты кашемировою тканью. — Волосы составляютъ предметъ кокетства мужчинъ; они соединяютъ съ ними понятіе о силѣ и могуществѣ, и заботятся о нихъ съ необыкновеннымъ раченіемъ. — То же самое относится къ бородамъ: у молодого и у стараго должна она черными или сѣдыми волнами покрывать грудь. *Аллара* ходитъ во Французскомъ Генеральскомъ мундирѣ и въ легкой фуражкѣ, весьма красиваго и удобнаго вида, шитой золотомъ. — Въ арміи *Рундшидъ-Синга*, поединки, не существуютъ. — Офицеры въ ссорахъ раздѣляются между собою ручнымъ боемъ. (Спб. В.)

Газета *Литовскій Вѣстникъ* будетъ продолжаться и въ наступающемъ 1836-мъ году, на томъ же основаніи, безъ всякой перемѣны въ числѣ и времени выхода нумеровъ, въ подписной цѣнѣ и т. п. — Подписка принимается здѣсь въ Вильнѣ въ Газетной Экспедиціи при Губернаторской Почтовой Конторѣ и въ Редакціи, а по городамъ, во всѣхъ Почтовыхъ Конторахъ и Экспедиціяхъ. — Подписная цѣна, на весь годъ, съ пересылкою по почтѣ *Одинацать рублей* серебромъ, безъ почты *девять рублей* — На полгода: съ почтою *Пять рублей пятьдесятъ копѣекъ*; безъ почты *Четыре рубля пятьдесятъ копѣекъ* — На четверть года, только въ Вильнѣ, *Два рубля двадцать пять копѣекъ*.

ВИЛЬНА. Типографъ А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Декабря 6 д. 1835 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. и Кав. *Левъ Боровскій*.

еще суммы, Басза Египетскій мѣлъ просить о ожиданіи. На покѣдзіе тей фрегаты знайдowała się także *Scheikreh Hanum*, wdowa po *Ismailu* Baszy, synie *Mehmeda-Alego*, który przed kilką laty z powodu okrucieństw i ździerstw, został żywcem spalony przez mieszkańców w Sennaar. *Mehmed Ali* pozwolił jej, aby odwiedziła ojca swego *Arif* Beja, jednego z pierwszych Ulemów państwa Tureckiego.

— *Tahir* Basza, który dnia 29 Października wypłynął ze Stambułu do Tunisu, miał w żegludze swojej zawinąć do Samosu, i na wyspie tej zostawić *Husseina* Beja, któremu Sułtan zalecił położyć koniec sporom między mieszkańcami w Samos i Vice-Gubernatorem tamiecznym. (D. P.)

W з о с н ы.

Neapol, dnia 18 Listopada.

W roku bieżącym utrzymała cała nasza siła zbrojna zupełnie nową organizacyą. Na czele Ministerjum Woyny stoi Jenerał *Fardella*. Woysko wynosi (oprócz Gwardyi Narodowej) 50,000 ludzi. W razie woyny pierwsze doprowadzone bydz może do 90,000, drugi do 150,000. Wielkim Admiralem floty został jeden z braci Królewskich. Siłę morską tworzą teraz 2 okręty liniowe, 5 fregat, pewna liczba mniejszych statków, 2,000 piechoty i 600 żołnierzy morskich. (G. C.)

INDYE Wschodnie.

Woysko Króla Lahory, formowane przez Jenerała *Allard*, który teraz znajduje się we Francyi za urlopem, urządzone jest na wzór woyska Napoleona, w takichże mundurach, także karabiny i patrontasze, także teorya sztuki wojennej, także służba i także znamiona. P. *Allard* przeniosł na brzegi Setleczu półki Cesarstwa Francuzkiego — Grenadyerów, Huzarów, Dragonów, piechotę, wyborowe rotę, wszystko — komendę nawet Francuzką. — Można sobie wystawić, ile do tego potrzeba było cierpliwości, wytrwałości, śmiałości, przezorności i uwirowania. — Woysko rekrutuje się z ochotników, a że naród tam wojowny, przeto nigdy nie bywa niedostatku ochotników. — Jeśliby Król Lahory zechciał powiększyć swe woysko, to można powiedzieć, że dość mu tylko tupnąć nogą — i, przy pomocy *Allarda*, niezwłocznie ukąz się całe bataliony. — Opatrzanie woyska prowiantem, odbywa się najprostszym sposobem; Rząd zupełnie nie miesza się do tego. — Podczas woyny towarzyszy armii cała horda kupców i handlarzy, którzy przejeżdżają z miejsca na miejsce własnym kosztem i sprzedają podług swej woli i podług swych osn; Naczelnik woyska nie miesza się do spraw ich i ma tylko dozór policyjny, przestrzegać porządku w tych ruchomych rynkach. — U Kawalerzystów są służący, którzy dostają furazę. — Łatwość, z jaką dziesięciotysięczna, a nawet dwadziestotysięczna armia, zapatrywana jest w prowiant w kilka godzin, niezwłocznie po swém przybyciu do kraju, gdzie widocznie należałoby obawiać się umrzeć z głodu, podług słów Jenerała *Allarda* jest zadziwiająca, i woyska Króla Lahory tym sposobem, mogą odbywać nadzwyczajnie dalekie marsze i zachodzić w strony zupełnie nieznanome. Woyska *Rundzid-Singa* nie noszą Francuzkich giwerów, lecz turbany; długie włosy bywają przeplecione kaszemirową tasiemką. — Włosy stanowią przedmiot zalotności mężczyzn; łączą oni z niemi pojęcie o sile i mocy, i troszczą się o nie z nadzwyczajną starannością. — Toż samo odnosi się i do brody: młodego i starego człowieka powinna się czarnemi lub siwemi kędziurami pierś pokrywać. — *Allard* nosi francuzki jeneralski mundur i lekką bardzo piękną furazerkę złotem wyszywaną. — W woysku *Rundzid-Singa* pojedynki nie mają miejsca, a oficerowie załatwiają swe nieporozumienia ręcznym bojem. (G. S. P.)

Газета *Kurjera Litewskiego* wydawana będzie i w roku następnym 1836, w tymże, jak dotąd układzie, bez żadnej odmiany w liczbie i czasie wychodzenia numerów, w cenie prenumeracyney, i t. d. Prenumerata przyjmuje się tu w Wilnie: w Expedycyi Gazetnej przy Gubernialnym Kantorze Pocztowym i w Redakcyi. — W innych miastach na wszystkich Pocztowych Kantorach. — Cena prenumeraty, na rok cały z przesyłaniem przez pocztę Srebrnem *Rubli Jedenaście*, bez poczty *dziwięć rubli*. — Na pół roku: z pocztą *pięć rubli pięćdziesiąt kopiejek*, bez poczty *cztery ruble pięćdziesiąt kopiejek*. — Kwartałowie, tylko w Wilnie, *Dwa ruble dwadzieścia pięć kopiejek*.

скимъ Министромъ; Ф. А. де Кампосъ, Министромъ Финансовъ; Маркграфъ Луле, Министромъ Иностранныхъ Дѣлъ; Мигуэль Антонио Веллесъ Камдеира, Министромъ Юстиціи. Президентомъ Министерскаго Совѣта будетъ упомянутый Маркграфъ Луле, шурина Императора Донъ - Педра. Князь Терсейра останется Начальникомъ войска, а хотя Князь Палмелла и вышелъ изъ Министерства, однако все еще въ дружбѣ съ Маркграфомъ Луле, который будетъ его преемникомъ. Перемена Министерства обрадовала столицу; однако говорить, что она ненадолго: поелику кажется произошла таковая по кратковременному вліянію Маркграфини Фиколья; Маркграфъ же Луле, совершенно приверженъ къ Князю Палмеллѣ. Донъинъ неизвѣстна причина, по которой прежніе Министры подали въ отставку. Одни полагаютъ, по тому, что войско, должествующее вступить въ Испанію, обнаружило большое отвращеніе отъ посредничества; другіе утверждаютъ, что прежніе Министры опредѣлили 4-мъ офицерамъ высшей степени уменьшить въ половину жалованье за то, что при выборахъ противу нихъ дѣйствовали. Сіе офицеры отличились во время войны Донъ - Педра и приобрѣли любовь всей арміи. По сему поводу Депутаты Лиссабонскаго гарнизона обратились къ Королевѣ, пребывавшей тогда въ долину Алькантара; въ слѣдствіе чего Министерство и распущено.

28-го Ноября.

Графъ Поццо-ди-Борго выѣхалъ въ Брейтонъ, гдѣ проживетъ 3 мѣсяца.

— Посоль Французскій и Исправляющій дѣла Соединенныхъ Сѣверо-Американскихъ Штатовъ, занимались третьяго дня въ Департаментѣ Торговли.

— Придворная газета сообщаетъ о назначеніи нынѣшняго Резидента-Министра во Флоренціи, Г. Гамильтона Сеймура, Чрезвычайнымъ Посланикомъ и Полномочнымъ Министромъ при Королѣ Бельгійскомъ; нынѣшняго Секретаря Посольства въ Берлинѣ, Г. Ральфа Аберкромби, Резидента-Министромъ при Дворѣ Великаго-Герцога Тосканскаго; нынѣшняго Секретаря Посольства въ Брюсселѣ, Г. Бейли Гамильтона, Секретаремъ Посольства въ Берлинѣ, Г. Литтена Булвера, Секретаремъ Посольства въ Брюсселѣ, а Г. Франца Бонда Гайда, Кавалера Ганноверскаго Ордена Гвельфовъ и Прусскаго *pour le merite*, Намѣстникомъ Провинціи Верхней Канады.

— 25-го ч. с. м., въ Плимутъ получено повелѣніе, дабы 5,000 ружьевъ, доставленныхъ туда на пароходѣ *Джемеъ Ваттъ*, перегрузить на линейный корабль *Родней*, который тоже получить военные припасы, отправленные на пароходѣ *Ролъмаръ*, а потомъ съ 20,000 ружьями, и амунициею, отплыть въ Барселону. 20-пушечные корабли *Нимродъ* и *Перль* равномерно приготавливаются въ путь, но неизвѣстно куда.

— Газета *Sun* не хочетъ вѣрить, что бы Королева *Донна-Марія* возвратила повелѣніе, относительно отправленія остальнаго въ Португаліи вспомогательнаго Корпуса въ Испанію; къ сему присовокупляетъ: „при нынѣшнихъ переворотахъ господствующихъ въ Лиссабонѣ, не могло бы насъ удивить, никакое дѣйствіе Королевы. (D. P.)

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 27-го Ноября.

Г. Паркенъ, бывшій старшиною въ собраніи Адвокатовъ, офиціально назначенъ защитителемъ *Фіески*. Извѣстно, что нѣсколько прежде *Фіески* писалъ къ нему и къ Г. Ше-д'Этанжъ, дабы они приняли на себя его защиту, отъ чего они оба отказались.

— Изъ Тулона доносятъ отъ 22 ч.: „Вчера въ здѣшней пристани стала съ грузомъ на якорѣ корвета *la Rhone*, прибывшая изъ Орана. Черезъ нѣсколько дней ожидали туда Герцога Орлеанскаго. Генералъ *Дарланжъ*, желая узнать замыслы и лагерь Арабовъ, разбитый при Рахгунѣ, отправился на бригъ *Лоаре* съ достаточнымъ количествомъ людей, дабы пристать въ сей сторонѣ къ берегу; но Арабы въ такомъ множествѣ появились, что онъ долженъ былъ удалиться. Въ Оранѣ говорили, что много Арабовъ уходитъ изъ лагеря къ своимъ племенамъ для окончанія полевыхъ работъ, что поставляетъ *Абдель-Кадера* въ большое затрудненіе.“

— Хотя на биржѣ рѣдко бываютъ вѣрныя извѣстія, однакожъ по поводу тѣхъ, о которыхъ говорили, предложено въ продажѣ значительное число Испанскихъ ассигнацій, а ассигнаціи дѣйствительной уплаты, понизились на $\frac{1}{2}$ проц. Увѣрили по письмамъ, полученнымъ изъ Мадрита отъ 20, что совѣщанія въ Палатѣ Прокураторовъ объ адресѣ происходили съ большимъ ожесточеніемъ, и что большая

lez Caldeira, Министромъ Справедливости Презесемъ Радъ Министровъ ма быдъ powyższy Margrabia. *Loulé*. Ten ostatni jest szwagrem Cesarza *Don Pedra*. Xiążę *Terceira* miał pozostać przy dowództwie wojska, a chociaż Xiążę *Palmella* wystąpił z Ministerjum, przecież jest ciągle w mniejszym porozumieniu z Margrabią *Loulé*, mającym bydź jego następcą. Zmiana Ministerjum sprawiła radość w stolicy: wszelako mówią, iż Ministerjum to nie będzie długo istniało; ponieważ zdaje się, że zmiana nastąpiła jedynie wskutku chwilowego wpływu Margrabiny *Ficolha*; zaś Margrabia *Loulé* ma bydź zupełnym stronnikiem Xięcia *Palmella*. Dotychczas niewiadoma jest przyczyna, dla której dawniejsi Ministrowie podali się do dymissyi. Jedni mniemają, że to nastąpiło dla tego, ponieważ wojsko mające wkroczyć do Hiszpanii, okazało największy wstręt od interwencyi. Inni twierdzą, iż dawniejsze Ministerjum postanowiło, aby 4rem oficerom wyższej rangi zmniejszono żołdu na połowę za to, iż przy wyborach działali przeciw niemu. Oficerowie ci wyszczególnili się byli w wyprawach *Don Pedra*, i posiadali miłość całej armii. Z tego powodu udała się Deputacya załogi Lisbońskiey do Królowey, bawiącej naówczas w dolinie Alcantara. W skutku tego nastąpiło rozwiązanie Ministerjum.

Dnia 28.

Hrabia *Pozzo-di-Borgo* wyjechał do Brighton, gdzie ma bawić 3 miesiące.

— Ambassador Francuzki i sprawujący interessa Zjednoczonych Stanów Północney Ameryki, mieli onegdaj czynność w wydziale handlowym.

— Gazeta Dworska donosi o mianowaniu terazniejszego Ministra Rezydenta w Florencyi, Pana *Hamiltona Seymour*, nadzwyczajnym Postem i Pełnomocnym Ministrem przy Królu Belgijskim; terazniejszego Sekretarza Poselstwa w Berlinie, Pana *Ralph Abercromby* Ministrem Rezydentem przy Dworze Wielkiego Xięcia Toskańskiego; terazniejszego Sekretarza Poselstwa w Bruxelli, Pana *Baillie Hamiltona*, Sekretarzem Poselstwa w Berlinie; Pana *Lytten Bulver*, Sekretarzem Poselstwa w Bruxelli, a Pana *Francis Bond Head*, Kawalera Hannowerskiego orderu *Gwelfów* i Pruskiego orderu *pour le merite*, Wielkorządcą prowincyi Wyższej Kanady.

— Dnia 25go b. m. odebrano w Plymouth rozkaz, aby 5,000 sztuk broni, przywiezionych tam na statku parowym *James-Watt*, sprowadzono na okręt liniowy *Rodney*, który także zabierze potrzeby wojene, mające przybydź na statku parowym *Royal Tar*, a potem z 20,000 sztuk broni i z amunicyą popłynie do Barcelony. Okręty zostodziałowe *Nimrod* i *Pearl* są również przysposobione do żeglugi, lecz przeznaczenie ich nie jest wiadome.

— Gazeta *Sun* nie chce dać wiary, iż Królowa *Donna-Marya* cofnęła rozkaz udania się pozostałego jeszcze w Portugalii korpusu posiłkowego do Hiszpanii; przydaje atoli: „Przy terazniejszych zabiegach, panujących w Lisbonie, żaden czyn Królowey nie mógłby nas zadziwić. (Dz. P.)

Ф Р А Н Ц У З А.

Парижъ, dnia 27 Listopada.

Pana *Parquin*, byłego przełożonego w zgromadzeniu adwokatów, mianowano z urzędu obrońcą *Fieschiego*. Wiadomo, że nieco dawniej pisał *Fieschi* do niego i do *P. Chaix d'Estanges*, prosząc, aby przyjęli jego obronę, od czego się obadwa wymówili.

— Piszą z Tulonu pod d. 22: „Wczora stanęła na kotwicy ładunkowa korweta *la Rhone*, w tutejszej przystani, przybywając z Oranu. Za dni kilka spodziewano się tam przybycia Xięcia *Orleañskiego*. Jenerał *Darlanges*, chcąc wybać zamysły i rozpoznać obóz Arabów, rozbity pod Rachgoun, udał się na bryg *Loiret* z dostateczną liczbą ludzi dla wylądowania w tej stronie; ale Arabowie pokazali się w tak znacznej liczbie, że był zmuszony oddalić się. W Oranie mówiono, że bardzo wielu Arabów oddała się z obozu do swoich pokoleń dla koñczenia robót polnych, co niemałego kłopotu nabawia *Abdel-Kadera*.”

— Lubo na giełdzie rzadko kiedy gloszą prawdziwe wiadomości, z powodu jednak tych, o których mówiono, wystawiono na sprzedaż znaczną ilość papierów hiszpańskich, a papiery czynney renty spadły o $\frac{1}{2}$ prct. Zapewniano o listach z Madrytu daty 20, w których donoszą, że narady Izby Prokuratorów nad adresem odbywały się z wielką gwałtownością, i że większość wynurzała się w nienayprzychylniejszym sposobie prze-

часть оказались не весьма благорасположенными къ Графу *Торрено*; опасались, дабы не потребовали, предать прежнее Министерство Суду. Сформированіе 100,000 происходило весьма медленно. На послѣдокъ разгласили, будто бы *Ораа* разбитъ на голову Карлистами.

— *Мониторъ* содержитъ: „20 ч. прибыла въ Барселлону изъ Малаги одна рота солдатъ; въ Валенцію также прибыло 3,000 пѣхоты и 300 чел. конницы. Генераль *Каратала* возвратился въ Валенцію; Генераль *Палареа*, второй вождь провинціи, отправился на его мѣсто при Эбро. *Ораа* по собственному распоряженію отступилъ съ своими войсками въ Лори, не встрѣтивъ въ походѣ ни малѣйшаго препятствія. По поводу сихъ движеній, Карлисты распространяютъ самыя ложныя вѣсти о побѣдѣ. *Донъ-Карлосъ* находится въ Оньятѣ, артиллерія же его въ Толосѣ. Генераль *Эгіа* боленъ подагрой и лежитъ въ Амескоасѣ. Говорятъ, что Генераль *Хаурегви* взялъ въ неволю Алавскую Юнту. 18 ч. національная гвардія изъ Верхней Аррагоніи захватила 120 Наварскихъ дезертировъ, изъ дивизіи *Гверге*; они увѣрили, что сей Генераль претерпѣлъ пораженіе въ Каталоніи. При Ст. Себастьянѣ собралось 6 Карлистскихъ баталіоновъ.“

— *Journal des Débats* увѣряетъ, что донесеніе нѣкоторыхъ газетъ, будто бы вспомогательное Португальское войско не вступило еще въ Испанію, ложно. Нѣтъ никакого сомнѣнія, что Португальцы 4 ч. пришли въ Замору, гдѣ съ восторгомъ были приняты. Кроме Португальскаго корпуса, прибудетъ также Португальской службы отрядъ иностранныхъ волонтеровъ, до 1,500 чел. доходящій, подъ командою Полковника *Додгина*; нетерпѣливо также ожидаютъ въ помощь 300 ч. Галиційцевъ, которые были предназначены въ Ямайку.

— Тотъ же журналъ сообщаетъ, что Генераль *Морилло* Каррагенскій Графъ, Намѣстникъ Галиційскій, издалъ постановленіе отъ 14 ч. с. м. въ Коруннѣ, коимъ объявилъ на военномъ положеніи 13 округовъ сего Королевства, въ провинціяхъ Луго, Коруння и Понтеведро.

28-го Ноября.

Слышно, что предложенный Палатамъ проектъ закона, касательно уменьшенія 5-процентныхъ рентъ, уже Королемъ подписанъ.

— Замѣтно съ нѣкотораго времени, что Маршалъ *Жераръ* ежедневно посѣщаетъ Короля въ Тюильери.

— Судъ Перовъ возобновилъ дальнѣйшее производство дѣла надъ Апрельскими подсудимыми.

— Защитителемъ Г. *Боаро*, замѣшаннаго по дѣлу *Фіески*, официально назначенъ Адвокатъ *Пеллетъ*.

— Карлистскія газеты доносятъ о прибытіи въ главную квартиру Карлистовъ двухъ Испанскихъ духовныхъ изъ Италіи, и выводятъ изъ сего важныя заключенія. Они будто бы доставили *Донъ-Карлосу* значительныя денежныя суммы и письма отъ *Донъ-Мигуэля*. Одинъ изъ сихъ духовныхъ, котораго вліяніе на полуостровъ было нѣкогда весьма большое, есть извѣстный отецъ *Кириллъ*, Генераль Францисканскихъ монаховъ.

— По письмамъ изъ Мадрита отъ 17 ч., Королева, хотя неохотно, однако утвердила избраніе Г. *Истуриса*, Кадикскаго Депутата, Президентомъ Палаты Прокураторовъ; Она на это согласилась для примиренія партій. Въ первомъ общемъ засѣданіи, при открытіи Королевою Кортесовъ, не было Г-на *Мартинесъ-де-ла-Роза* и *Торрено*. Говорятъ, что оба сіи прежніе Министры, выѣдутъ за границу, чего даже и Правительство желаетъ.

— По извѣстіямъ журнала *Constitutionnel*, *Абдель-Кадеръ* готовится къ сильному отпору Французовъ.

— *Indic. de Bord.* сообщаетъ, не означая числа и мѣста, что Англійская конница произвела первое сраженіе съ Карлистами, у коихъ 20 чел. убито, а 30 взято въ плѣнъ.

29-го Ноября.

По извѣстіямъ изъ Лиссабона отъ 17 ч., прибылъ туда 13 ч. изъ Англіи новый Французскій Посланникъ при Португальскомъ Дворѣ, Виконтъ *Ст. Пріестъ*.

— Слышно, что Г. *Бертенъ-де-Во*, Адъютантъ Герцога Орлеанскаго прибылъ въ Тулонъ съ предложеніями мира со стороны *Абдель-Кадера*.

— Новый *Dictionnaire de l'Academie Française*, заграничнаго числа выдетъ изъ тѣнографіи *Дидота*.

— *Journal des Débats*, для успокоенія торгующаго сословія, доноситъ, что на случай, еслибы Сѣверная Америка, вознамѣрилась собрать при Антильскихъ островахъ свои морскія силы: Французское Правительство для обезпеченія, велѣло вооружить 15 линійныхъ, а также соотвѣтственное число фрегатъ

цивко *Храбиему Торрено*; обавиано сѣ, абы не жадано oddania pod sąd przeszłego ministerstwa. Organizacya 100,000 woyska miała iść bardzo powolnie. Głoszone nareszcie, że *Oraa* został na głowę pobity przez Karolistów.

— Czytamy w *Monitorze*: „Do Barceliony przybyła dnia 20 jedna kompania żołnierzy wysłanych z Malagi; do Walencyi przybyło także 3,000 piechoty i 300 jazdy. Jenerał *Caratala* wrócił do Walencyi; Jenerał *Palarea*, drugi dowódzca prowincyi, udał się na jego miejsce nad Ebro. *Oraa* cofnął z własnej ochoty tabory swoje do Lori, nie doznawszy w pochodzie żadnej przeszkody. Z powodu tych wstecznych poruszeń, rozgłaszają Karoliści najniedorzeczniejsze wieści o zwycięstwie. *Don Carlos* jest w Onate; jego artylerya w Tolozie. Jenerał *Eguja* jest chory na podagrę i leży w Amescoas. Mówią, że *Jaureguy* zabrał w niewolę juntę z Alawy. Dnia 18 ujęła gwardya narodowa z wyższej Arragonii, 120 zbiegów Nawarskich z dywizyi *Guergue*; zapewniali oni, że ten Jenerał ponosił klęskę w Katalonii. Pod St. Sebastian zgromadziło się 6 batalionów Karolistowskich.“

— *Journal des Débats* zapewnia, że mylnie było doniesienie niektórych gazet, jakoby posiłkowe woysko Portugalskie nie wkroczyło jeszcze do Hiszpanii. Jest rzeczą niezawodną, że Portugalczycowie weszli dnia 4 do Zamory, gdzie byli z zapałem przyjęci. Prócz korpusu Portugalskiego, przybędzie także ze służby Portugalskiej oddział ochotników zagranicznych do 1,500 ludzi wynoszący, pod dowództwem Półkownika *Dodgin* i 300 Galicyczyków, którzy byli przeznaczeni do Jamajki.

— Tenże dziennik donosi, że Jenerał *Morillo*, Hrabia Kartageny, Wielkorządca Galicyi, przez dekret wydany dnia 4 b. m. w Korunnie, ogłosił za będące w stanie oblężenia, 13 ohwodów tego Królestwa, w prowincjach Luго, Corunna i Pontevedro.

Dnia 28.

Słychać, że mający się przedstawić Izhom projekt do prawa względem redukcji 5-procentowych rentów, jest już przez Króla podpisany.

— Uważają, że od niejakiego czasu, Marszałek *Gérard* bywa codziennie u Króla w Tuilleryach.

— Sąd Parów rozpoczął dzisiaj dalsze sądenie oskarżonych kwietniowych.

— Obrońcą Pana *Boireau*, wpłatanego do sprawy *Fieschiego*, został mianowany z urzędu adwokat *Pellet*.

— Gazety Karolistowskie donoszą o przybyciu do głównej kwatery Karolistów, dwóch duchownych Hiszpańskich ze Włoch, i ważne ztąd wyprowadzają wnioski. Mieli oni przywieźć *Don Carlosowi* znaczne sumy pieniężne i listy od *Don Miguela*. Jednym z tych duchownych, którego wpływ na Półwyspie był dawniej bardzo wielki, jest znajomy Ojciec *Cyryll*, Jenerał Franciszkanów.

— Według listów z Madrytu daty 17go, Królowa, acz niechętnie, miała potwierdzić wybór Pana *Isturiz*, Deputowanego z Kadyxu, na Prezesa Izby Prokuratorów; uczyniła to dla pogodzenia stronnictw. Na pierwszym posiedzeniu ogólnym, gdy Królowa zagaiła Kortezy, nie widziano P. *Martinez-de-la-Rosa* i *Torreno*. Mówią, że obadwaj ci Ex-Ministrowie wyjadą za granicę, czego sobie nawet Rząd życzy.

— Podług dziennika *Constitutionnel*, *Abdel-Kader* gotuje się do dzielnego odporu Francuzów.

— *Indic. de Bord.* donosi bez wyrażenia daty i miejsca, że jazda angielska stoczyła pierwszą bitwę z Karolistami, którym ubiła 20 ludzi, a 30 w niewolę poymała.

Dnia 29.

Według doniesień z Lishony daty 17go, przybył tam dnia 13 z Anglii nowy Poseł Francuzki przy Dworze Portugalskim, Vice-Hrabia *St. Priest*.

— Słychać, że P. *Bertin de Vaux*, Adjutant Xięcia *Orleńskiego*, przybył do Tulonu z propozycjami pokoju ze strony *Abdel-Kadera*.

— Nowy *Dictionnaire de l'Academie Française*, wywiedzie dnia jutrzejszego z drukarni *Didota*.

— *Journal des Débats* donosi w celu zaspokojenia publiczności handlującej, że zabezpieczając się na przypadek, gdyby Ameryka Północna chciała przy Antylach swe siły morskie koncentrować; Rząd Francuzki nakazał uzbrojenie 15 liniowych, oraz odpowiedniej liczby fregat i stosownie do tego innych okrętów.